

*EU-vaalit 2024
& FinUnionsin
vaalitaavoitteet*

1. Euroopan unioni on arvoihin perustuva yhteisö

Historiansa ajan EU on nojannut demokratiaan, ihmisoikeuksiin ja turvallisen ympäristön luomiseen sekä Euroopassa että globaalilla tasolla. FinUnions painottaa näiden arvojen vahvaa puolustamista jatkossakin. Vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio sekä ihmisoikeuksien kunnioittaminen kaikilla tasoilla ovat erityisen tärkeitä arvoja, joita EU:n ja sen jäsenvaltioiden tulisi vaalia ja kunnioittaa.

EU:n päätöksenteon täytyy nojautua avoimuuteen ja demokratiaan, ja nämä arvot on otettava huomioon EU:n laajentumisessa sekä mahdollisessa päätöksenteon uudistamisprojektissa. Euroopan unionia on rakennettava ja vahvistettava unionin perusarvojen pohjalta. Tarvitaan keinoja sisäisesti puuttua unionin arvojen vastaiseen toimintaan. Lehdistönvapauden rajoittamista, oikeusvaltion murentamista, ihmisoikeuksien loukkaamista sekä demokratian alasajoa kannattavaa politiikkaa ei saa suvaita Euroopan unionissa eikä sen jäsenvaltioissa.

2. Vastuullisuus EU-yritysten toiminnassa

EU ei saa unohtaa rooliaan kansainvälisessä politiikassa ja mm. kauppasopimuksia solmiessa täytyy edelleen vaatia sitoutumista työntekijöiden perusoikeuksiin sekä kestävän kehityksen periaatteisiin. On muistettava yritysten tärkeä rooli työelämän ihmisoikeuksien toteuttamisessa ja velvoittaa nämä ennaltaehkäisemään ihmisoikeusloukkauksia sekä korjaamaan haitallista toimintaa.

EU:n yritys vastuudirektiivi sekä pakkotyöasetus täytyy saattaa tehokkaasti käytäntöön. EU-sisämarkkinoilta on poistettava pakkotyöllä valmistetut tuotteet riippumatta siitä, onko ne valmistettu Euroopassa vai tuotu muualta maailmasta. EU:n on tuettava YK:ssa neuvoteltavaa sitovaa kansainvälistä yritys vastuusopimusta.

Julkisten hankintojen direktiivi luo jo pohjaa yritys vastuulle. Hankinnoissa voidaan edellyttää sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien kriteerien täyttymistä. Näitä sääntöjä tulisi kuitenkin vahvistaa niin, että vastuullisuus kriteerien olisi oltava hankinnoissa pakollisia. Työlainsäädännön ja työehtosopimusten noudattamisen pitäisi olla hankinnoissa aina erityisehtona, jotta julkisia varoja käytettäisiin vastuullisella tavalla.

3. Sosiaalisten oikeuksien pilarin toimeenpanoa jatkettava

Kehitys EU:n sosiaalisessa ulottuvuudessa kaudella 2019–2024 oli käänös selvästi parempaan suuntaan. FinUnions toivoo kehityksen suunnan jatkuvan, jotta unionin hyödyt tuotaisiin tavallisia kansalaisia ja työntekijöitä lähemmäksi, voitaisiin vähentää sosiaalista polkumyyntiä ja jatkaa sosiaalisen pilarin toimeenpanoa, mihin jäsenvaltiot ovat sitoutuneet. Sisämarkkinoilla ei ole hyväksyttävää kilpailla työntekijöiden oikeuksista tinkimällä. Turvallisen työn pitää olla jokaisen työnantajan velvollisuus. Työsuojelulainsäädäntöä on uudistettu meneillään olevalla kaudella ja toivomme vahvasti, että uudistustyö jatkuu. Muuttuva työelämä vaatii pelisääntöjen pitämistä ajan tasalla. Yksi tärkeimmistä tulevan kauden työsuojelulainsäädännöistä tulisi mielestämme olla direktiivi psykososiaalisista riskeistä. Nykyisellään työelämä on psykososiaalisesti hyvin kuormittavaa ja sen hallinnan säätelyä olisi kehitettävä.

Työsuojelulainsäädäntöä pitäisi täydentää myös suojellen heitä, jotka joutuvat työskentelemään korkeissa lämpötiloissa. Riittävät taudit ja pääsy viileämpään ovat merkittäviä suojelevia toimenpiteitä.

Etätöiden lisääntyminen edellyttää lainsäädännön uudistamista. Myös työaikoihin tulee kiinnittää huomiota; työntekijällä on oltava mahdollisuus irrottautua työstä. EU-laajuinen vähimmäissääntely olisi tärkeää seuravalla kaudella, jotta työssäjaksamista voitaisiin parantaa ja työn kuormittavuutta vähentää.

Direktiivi eurooppalaisista yritysneuvostoista on päivitettävä, niin että se toimii tehokkaammin. Työntekijöillä pitäisi olla oikeus oikea-aikaiseen tiedonsaantiin ja oikeus tulla kuulluksi. Sääntelyn noudattamatta jättäminen pitäisi johtaa seuraamuksiin ja työntekijöillä pitäisi olla helpompi pääsy oikeuteen.

Sosiaalista polkumyyntiä voidaan vähentää tehokkaasti rajoittamalla alihankintaa. Tilajavastuun on näyttävä

tuottajaketjuissa. Myös eurooppalaisen työviranomaisen, ELAn, toimintaa täytyy vahvistaa entisestään, jotta työvoiman liikkuvuuden sääntöjä voidaan tehostaa.

Eurooppa tarvitsee osaajia ja tekijöitä. Siksi lailliseen, työperäiseen maahanmuuttoon pitää keskittyä asianmukaisesti seuraavalla vaalikaudella. Jotta Eurooppa voidaan pitää mielenkiintoisena, rajoja ei tulisi säätää liian tiukalle, esimerkiksi tilanteessa, jossa työntekijä irtisanotaan. Myös maahanmuuttajalla on oltava realistinen mahdollisuus löytää uusia töitä ennen kuin hän joutuu poistua työmarkkinoilta työluvan poistamisen takia. On varmistettava, että työehdot ovat sellaiset kuin laissa ja työehtosopimuksissa on sovittu.

4. Tasa-arvokysymykset

Direktiivi naisiin kohdistuvasta väkivallasta oli hyvä alku meneillään olevalla kaudella. Painotamme kaudelle 2024–2029 direktiiviä, joka painottuu työelämä- ja verkkokäyttäytymiseen. Liian monessa, varsinkin naispainotteisella alalla, työntekijät joutuvat kohtaamaan väkivaltaa ”ammattiin kuuluvana asiana”.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslainsäädäntöä tulee kehittää EU-tasolla. Tasa-arvo- ja sukupuolivaikutusten arviointi tulee tehdä kaikkien lainsäädäntö- ja politiikkatoimien valmistelussa.

5. Uudistuva talous

EU on seurannut jäsenmaidensa talouspolitiikkaa aktiivisesti vuosien ajan. Sääntöjä on uudistettu useampaan otteeseen, kun olemassa olleet säännöt ovat osoittautuneet epärealistisiksi, tehottomiksi tai yleisesti toimimattomiksi. Säännöt eivät ole estäneet velkakriisejä tai auttaneet hallitsemaan vaihtotaseiden epätasapainoja. Useimmiten säännöt ovat voineet vaikeuttaa tarpeellisia investointeja ja ohjanneet talouspolitiikkaa suhdanteita vahvistavaksi.

EU:ssa on meneillään talouspolitiikan uudistus, ja olisi ensiarvoisen tärkeää, että siihen kirjattaisiin joustojen mahdollisuus. Jäsenvaltioiden talouskehitys on otettava huomioon ja luotava reilu asetelma sisämarkkinoiden toimintaan.

Näemme, että EU:n yhteisiä varoja tulisi kehittää tulevaisuudessa oikeudenmukaisesti ja kestävästi. Yhteiset varat tasoittaisivat neuvotteluita mm. jäsenmaksujen suuruudesta. Nykyisellään neuvottelut aiheuttavat vastakkainasettelua.

Tarvitaan myös yhteisiä toimia haitallisen verokilpailun ehkäisemiseksi jäsenmaiden välillä. Pitkään käynnissä ollut kilpailu yritysverotuksen tasosta on rapauttanut merkittävästi jäsenmaiden julkisen sektorin rahoituspohjaa.

6. Oikeudenmukainen siirtymä

Seuraavan komission on valmistettava työntekijöille oikeudenmukaisen siirtymän puitteet, jotka sisältävät konkreettisia lyhyen ja pitkän aikavälin toimia ja tavoitteita. Oikeudenmukaisen siirtymän onnistumiselle on oleellisen tärkeää, että työntekijät ja ammattiliitot ovat mukana ilmastotoimien valmistelussa ja toteutuksessa kaikilla tasoilla. Tämän toteutuminen on varmistettava direktiivillä. Oikeudenmukaista siirtymää edesautetaan myös edistämällä toimivia työehtosopimusjärjestelmiä, jotka mahdollistavat siirtymätoimien neuvottelun mukaan työehtosopimukseen.

On seurattava hyvin tiiviisti sidosryhmien osallistumista, työpaikkakehitystä, osaamistarpeita ja osaamisen kehittämistä sekä oikeudenmukaisen siirtymän toimeenpanoa jäsenvaltioissa. Riittävän nopea siirtymä voi onnistua ja saada työntekijöiden tuen vain, jos se on oikeasti oikeudenmukainen. Uusia työpaikkoja pitäisi luoda alueille ja toimialoille, jotka menettävät työmahdollisuuksia ilmastotoimien takia. Työntekijöille on oltava aito mahdollisuus uudelleen ja edelleen kouluttautua.